

[Formanden.]

gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om statstilskud til oprettelse af vikarordninger inden for håndværk, handel m.v. [af Ivar Hansen m.fl.].

(Andre selvst. forslag nr. VII. Fremsat 9/10 75).

Forslaget sættes til forhandling.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Forslaget går ud på, at teknologiloven ændres således, at der skabes hjemmel til af de 18 mill. kr., som i finansåret 1975-76 er bevilget til statstilskud til byerhvervenes konsulenttjeneste, at anvende et beløb til dækning af administrationsomkostningerne ved etablering af vikarordninger inden for håndværk, handel m.v. I bemærkningerne regnes der med, at der til dette formål bør afsættes mindst 200.000 kr. i hvert finansår.

Det anføres, at baggrunden for forslaget er, at der inden for jordbruget findes en sådan hjemmel til det nævnte tilskud, som udnyttes. Endvidere henvises der til, at de tilsvarende problemer i bl.a. Norge og Holland er løst gennem aftaler mellem myndighederne og erhvervsorganisationerne ud fra en politisk målsætning om ligestilling ved fordelingen af de sociale goder.

Det er for mig lidt tvivlsomt, om der her kan siges at foreligge et hensyn, der helt nøje svarer til det hensyn til opretholdelsen af et husdyrhold, som gør landbrugets vikarordning til en særlig egnet løsning for landmændene. Ud over at tilstedeværelsen af sådanne ordninger inden for landbruget således har stor betydning for opretholdelsen af en animalsk produktion, har de jo samtidig den fordel, at den daglige vikarbistand tidsmæssigt kan holdes inden for meget snævre rammer. I byerhvervene vil der være behov for vikarbistand normalt i hele åbningstiden, og udgifterne vil derfor blive af en helt anden størrelsesorden, ja, vel ofte så store, at en midlertidig lukning kan være mere økonomisk.

Forslaget indeholder ikke nogen løsning på det væsentligste problem, nemlig beta-

lingen af selve vikarlønningerne, og her vil konsulentmidlerne under ingen omstændigheder kunne anvendes, endsigse slå til, såfremt der skal ydes en effektiv social sikring af denne befolkningsgruppe i ferie- og sygdomsperioder.

I saglig henseende vil en ændring af teknologiloven til at omfatte vikarordninger bringe et fremmedelement ind i loven. Forslaget omhandler en ordning med et i hovedsagen socialt sigte, mens der under konsulentordningen kun er og kun skal være hjemmel til at yde statsstøtte til effektivitetsfremmende konsulentbistand. Desuden vil det af handelsministeriet nedsatte konsulentudvalg, der afgiver indstilling til handelsministeriet om anvendelsen af finanslovbevillingen til konsulentbistand, jo næppe være sagkyndigt i relation til administrationen af en vikarordning med socialt sigte. Det vil derfor være nødvendigt både finansielt og administrativt at behandle støtten til konsulentvirksomheden og støtten til oprettelse af vikarordninger som to fra hinanden adskilte tilskudsordninger. Hvis man f.eks. ved administrationen af en vikarordning kunne tænkes at benytte samme model, som anvendes inden for landbruget, ja, så ville dette bl.a. betyde, at der måtte oprettes et særligt udvalg til at bistå ved administrationen af ordningen. Allerede af denne grund vil det derfor være et spørgsmål, om omkostningerne ved administrationen af en vikarstøtteordning kan holdes på et tilstrækkelig rimeligt niveau set i forhold til det beløb, der forudsættes anvendt til formålet.

Hertil kommer, at der ved de udtalelser om forslaget, som handelsministeriet har indhentet fra handelens, fra håndværkets og fra industriens organisationer, har kunnet konstateres, at der ikke er en enig opbakning af forslaget. Ingen organisation kan gå ind for at anvende mere end højst 200.000 kr. af konsulentmidlerne, ja, Håndværksrådet ønsker for sit vedkommende overhovedet ikke at anvende konsulentmidler til dette formål.

I øvrigt viser flere udtalelser klart, at en vikarordning kun kan blive effektiv, hvis der også som i Norge og Holland ydes tilskud til selve driften, i hvert fald når det drejer sig om sygdomstilfælde.

Jeg må derfor stille mig tvivlende over for, om en statsstøtte til oprettelse af vikar-

[Handelsministeren.]

ordninger inden for håndværk og handel som den her foreslåede vil kunne bidrage væsentligt til løsningen af den sociale opgave, der her er tale om, og jeg må i hvert fald fraråde, at man anvender konsulentmidlerne til et sådant formål.

Inge Fischer Møller (S):

I tilslutning til handelsministerens bemærkninger skal jeg på socialdemokratiets vegne afvise det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Jeg vil dog gerne sige, at socialdemokratiet erkender, at der i visse situationer kan være tale om sociale problemer som nævnt i bemærkningerne til forslaget. Dem er vi villige til at se nærmere på.

Glensgård (FP):

Når ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ivar Hansen, allerede i bemærkningerne til forslaget beder om syndsforladelse ved at skrive, at udgifterne skal afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer, må det jo undre noget, at venstre nu vil fremture med et forsøg på i offentlighedens øjne at være fanebærer for de mindre erhvervsdrivende. Langt hellere skulle venstre være med på de ideer, som vi har fremlagt på folketingets bord, nemlig om frigørelse for hoveriarbejde.

Venstre og de andre partier, som ødsler pengene bort, vil på et eller andet tidspunkt dog lære at forstå, at de tilskud, de giver til erhvervslivet, kun kan betales ved hjælp af produktion. Det er dog forståeligt, at erhvervslivet på nuværende tidspunkt åbner armene, når folketinget vil dele milde gaver ud. Men også erhvervslivet forstår, at en tilbageholdelse af disse milde gaver vil bevirke en omkostningsdæmpning, såfremt folketinget også på en lang række andre punkter ville være mere tilbageholdende.

Ser man på forslagets reelle indhold, er der ingen tvivl om, at det er fabrikeret af en landmand, eller i det mindste efter samme principper som vikarordningerne inden for landbruget. Derfor må jeg nu spørge hr. Ivar Hansen, om han vil give en nærmere forklaring på, hvordan en vikarordning skal fungere for f.eks. en erhvervsdrivende, som jeg nævner her. Vi kan kalde ham smedemester Jensen, han er landbrugssmed, alene på værkstedet, produktionsmæssigt beskæftiger han sig med reparation af landbrugs-

maskiner, mindre byggeriarbejde, lidt VVS etc. Skal Jensen have en mestersvend stillet til rådighed, eller skal det være en forhenværende mester, eller hvad havde hr. Ivar Hansen og dermed venstre egentlig tænkt sig?

Eller hvad skal der ske, såfremt smedemester Jensens hustru bliver sygemeldt og skal erstattes? Tror venstre, at der vil kunne stilles en vikar til rådighed for fru Jensen? Nej, selvfølgelig kan der ikke det. Jeg tvivler ikke på, at en købmand kan få stillet en ekspedient til rådighed, men en vikarordning vil kun kunne fungere i de simpleste tilfælde. Der er jo ikke som i landbruget tale om, at virksomheden kan køre videre, blot den bliver passet nødtørftigt. I de mindre erhvervsdrivende foretagender er der ikke tale om, at nogle køer skal malkes eller nogle grise skal fodres. Nej, der er i disse tilfælde tale om, at de små håndværksvirksomheder drives gennem den enkelte mesters personlige medvirken.

Fremskridtspartiet er ikke til sinds at støtte et forslag som det, vi har til behandling nu, men støtter gerne enhver bestræbelse på at hjælpe de mindre erhvervsdrivende.

Jeg skal her nævne et forslag, som fremskridtspartiet fremsatte i sidste samling, nemlig forslaget om en sygesikringsordning for de selvstændige erhvervsdrivende. Det skal også her nævnes, at dette forslag ikke umiddelbart fik tilslutning fra andre partier, altså heller ikke fra venstre. Hvorfor ikke? Det fik ikke tilslutning fra venstre, bl.a. ud fra den betragtning, at det berørte en anden del af venstres vælgere, nemlig de offentligt ansatte.

På det skattemæssige område har fremskridtspartiet også fremsat forslag og forsøgt at komme igennem med en nødvendig hjælp til de små, selvstændige erhvervsdrivende, men hver gang er vi stødt imod en massiv mur.

Venstre skriver i bemærkningerne til forslaget, at der med en beløbsramme på 200.000 kr. vil kunne oprettes en halv snes vikarordninger om året. Såfremt dette forslag skulle have en virkelig betydning, ja, så måtte dette tal mangedobles. Forslaget, som venstre har lagt frem, nr. VII, forslår som en skrædder i — jeg skal gerne forskåne folketingets formand for at udtale de sidste

[Glensgård.]

ord, selv om det formentlig ville give forslaget den ramme, som forslaget skal have.

Fremskridtspartiet ønsker ikke at medvirke til forslaget gennemførelse, men deltager selvfølgelig i en saglig udvalgsdrøftelse, hvorunder vi har en del spørgsmål at stille både til venstre og til ministeriet.

Ingomar Petersen (RV):

Det er just ikke ligefrem positive udtalelser, man har hørt om venstres forslag indtil nu. Men jeg vil godt sige, at venstre har da med deres forslag rørt ved et problem. Om så forslaget til folketingsbeslutning er helt rigtigt udformet, helt rigtigt gennemtænkt, det kan man drøfte. Men at der vitterlig er behov for en vikarordning hos den mindre handlende, det tror jeg ikke der er nogen tvivl om i byerhvervene.

Forslaget er jo meget bredt, man tager både handel og håndværk med. Jeg tror også, at handels-håndværkeren som slagteren, bageren og frisørmesteren i den lille virksomhed kunne have glæde af en eller anden ordning, men jeg stiller mig lidt mere tvivlende, når vi kommer til håndværksvirksomheden og entreprenørvirksomheden. I en advokatvirksomhed, eksempelvis, hvor chefen er syg, kan han få en hjælp, en sådan ordning findes i dag. Men der er forskel på den lille butik, hvor manden er alene, og så håndværksvirksomheden; her kan det være vanskeligt pludselig at få en vikar, som kan gå ind og overtage alt det arbejde, der er dér.

Derfor synes jeg nok, det er væsentligt under udvalgsarbejdet at få alle disse ting virkelig tilbundsående drøftet og også høre de forskellige organisationer, som kan have interesse i forslaget. Handelsministeren var inde på, at man havde hørt organisationerne, og at der i hvert tilfælde fra visse sider slet ikke var nogen særlig positiv holdning til forslaget. Men det kan jo godt være, det er fordi forslaget er forkert udarbejdet, at der ikke er den positivitet.

Jeg er ikke uenig med handelsministeren i, at 200.000 kr., det kan man ikke lave noget for. Man kan hjælpe til at få oprettet en telefon og købe et par kontormøbler og andet, men der skal mere til, hvis ordningen virkelig skal være effektiv og man virkelig skal hjælpe det mindre håndværk og den mindre

handel, hvad de vitterlig har behov for i dag, hvor alt efterhånden skal laves i stor-drift. Skal vi fremover beholde disse virksomheder, så er det virkelig nødvendigt, at vi fra folketingets side finder en løsning. Jeg tror bare ikke, at det her foreslåede er løsningen.

Men lad os drøfte det i udvalget. Jeg kan sige, at vi fra radikal side vil gå ind i et udvalgsarbejde i en positiv ånd, og jeg beklager egentlig, at et parti som fremskridtspartiet, som ellers over for offentligheden ustandselig vil optræde som væbner for det mindre erhvervsliv, kan stille sig så negativt. Man kan da i det mindste sige: vi vil i en positiv ånd gå ind i et udvalgsarbejde. Man skal ikke starte noget med bare at være negativ. Jeg tror, vi trænger til mere positivitet i dette folketing.

Haunstrup Clømmensen (KF):

Jeg vil gerne understrege, at det konservative folkeparti er ganske enig i sigtet med dette lovforslag. Også vi har ved adskillige initiativer peget på, at de mindre erhvervsdrivende i byerhvervene på mange måder er stillet overordentlig vanskeligt, og vi har yderligere den opfattelse, at det må være naturligt i et demokratisk samfund, at borgerne nogenlunde sikres lige rettigheder. Vi ved, at der med held i landbruget er gennemført ordninger af den karakter, der her omtales. Vi ved, at der i udlandet — der er i bemærkningerne til forslaget nævnt Norge og Holland — er gennemført ordninger, der tilsyneladende virker ganske tilfredsstillende, og det er stadig princippet alle steder, at det er et samvirke mellem de pågældende selvstændige erhvervsdrivendes interesseorganisation og det offentlige. Så langt så godt. Der er altså ikke tvivl om, at vi mener, der virkelig ligger et behov på dette område.

Så er det spørgsmålet, hvordan dette behov søges virkeliggjort. Der føler vi os, for at sige det elskværdigt, ikke overbevist om, at den skitserede form er den bedst tænkelige. Der ligger allerede i de tidligere ordføreres udtalelser en erkendelse af, at skal dette lykkes med en vis offentlig medvirken, så kan det ikke gennemføres inden for de beløb, der er nævnt, og ved at tage fra de i øvrigt beskedne midler, der her står til rådighed for landbruget.

Jeg vil egentlig gerne — uden at det skal

[Maustrup-Clemmensen.]

blive en tvangstanke, for vi har fra konservativ side fremhævet det adskillige gange — spørge handelsministeren, om han er opmærksom på, at der er en forskelsbehandling mellem byerhvervenes konsulentordninger og landbrugets konsulentordninger. Vi ønsker ikke landbrugets forringet, men vi mener, at det vil være rimeligt, at der også på dette område sker en ligestilling. Hvis en sådan ligestilling sker, vil der også inden for en sådan ligestillings rammer blive helt anderledes muligheder for at forsøge at løse det problem, som virkelig fortjener en hurtig løsning.

Jeg vil derfor gerne på mit partis vegne tilsige en positiv og hurtig medvirken i et sagligt udvalgsarbejde i erhvervsudvalget for at søge upolemisk at finde frem til en konstruktiv løsning på dette problem.

Henning Philipsen (SF):

Jeg vil gerne gøre fru Inge Fischer Møllers bemærkninger vedrørende dette lovforslag til mine, idet jeg samtidig vil understrege det, fru Inge Fischer Møller sagde om de sociale aspekter, der kunne ligge i dette forslag; dem vil vi naturligvis se på i udvalget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti ser positivt på det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Vi mener, det er nødvendigt, at der gøres noget for at sikre virksomheder og navnlig mindre virksomheder, at der er mulighed for at holde ferie, og at sygdom ikke nødvendigvis betyder, at en virksomhed må lukke. Der er mange spørgsmål at drøfte her, og vi er heller ikke sikre på, at dette forslag kan løse problemerne. Vi tvivler på det, men det rigtige i det er, at vi får taget hul på problemet og kommer i gang med en drøftelse. Vi tilsiger en positiv udvalgsbehandling.

Kaj Hansen (DKP):

I den udformning, forslaget har fået her, kan vi ikke medvirke til dets gennemførelse, men der kan jo ske meget undervejs, under udvalgsarbejdet, og så må vi se på, hvad der kan komme ud af det.

Vi har selvfølgelig hæftet os ved, at det skal ske inden for de bevillingsmæssige rammer og ikke betyde nogen ekstraudgift. Det

forekommer mig, at forslaget i virkeligheden er både noget og ingenting. Hvad er i virkeligheden en halv snes vikarordninger over for det problem, som faktisk her lægges op? Indsatsen er faktisk meget ringe i forhold til problemets størrelse. Hvis der skal laves en vikarordning, så må udgiften blive af en helt anden størrelsesorden, og dér melder sig selvfølgelig spørgsmålet for os, i hvor stor udstrækning erhvervene selv vil bidrage til en sådan vikarordning. Det kan ikke besvares ud fra dette lovforslag, men det er i hvert fald de ting, som må komme med ind i billedet, hvis vi skal medvirke til en sådan ordning.

Arnfast (CD):

Centrum-demokraterne ser også med sympati på dette forslag, fordi vi mener, at en undersøgelse af det i hvert fald ville give et billede af, om der kunne ventes nogen hjælp til disse erhvervsdrivende. Men allerede ved de foreliggende forslag kan man jo se, at der er en ret så kompakt modstand imod det, så længe fremskridtspartiet også stiller sig afvisende.

Vi sidder ikke i erhvervsudvalget og kan derfor ikke gøre meget ved sagen, men vi kan da i hvert fald ønske, at ikke mindst fremskridtspartiet vil tage del i arbejdet og eventuelt komme til en anden slutning til hjælp for de mindre erhvervsdrivende.

Ørdføreren for forslagsstillerne (Hovmand) (V):

Jeg vil gerne have lov til at takke for den positive tilslutning, der trods alt viste sig at være, efterhånden som vi kom ned i talerækken; det viste tydeligt, hvilke partier der har forståelse for de små erhvervsdrivendes problemer.

For store dele af befolkningen er retten til fri vikar under sygdom en realitet, ligesom ferie er en selvfølge for de allerfleste. Men der er altså adskillige tusinde selvstændige næringsdrivende, som ikke har disse privilegier. De blotte betegnelser „den mindre købmand“, „ismejeriet“, „slagteren henne om hjørnet“ og „landsbyens bager“ får os straks til at tænke på en stor gruppe mennesker i vort samfund, som næsten er prisgivet, når sygdom banker på døren, og for hvem ferie er et ukendt eller i bedste fald et sjældent greb.

[Hovmand.]

I sin bog „Hvad er der i vejen med trykkesystemet?“ har den nylig tiltrådte formand for det økonomiske råds formandskab, Bent Rold Andersen, peget på, at der er et uløst problem for omkring 380.000 aktive selvstændige næringsdrivende her i landet. Af en undersøgelse foretaget af socialforskningsinstituttet fremgår, at omkring en tredjedel af disse mennesker regner med, at familie eller bekendte vil kunne hjælpe i fornødent omfang under sygdom. Men omkring 140.000 selvstændige næringsdrivende ser ingen mulighed for uforstyrret drift af deres virksomhed under sygdom, selv ikke i kortere perioder. Jeg tror, at dette understreger, at det er et væsentligt problem. Inden for håndværks- og butiksfaget er det ikke som i landbruget muligt at skaffe en kvalificeret afløser.

Som det fremgår af lukkelovskommissionens netop offentliggjorte betænkning, har antallet af selvstændige inden for dette område været stærkt på retur i de seneste år. Jeg er enig med de andre ordførere i, at der er mange årsager hertil, men den manglende mulighed for hjælp under sygdom og ferie er for mange en så stor psykisk og fysisk belastning, at det også spiller ind som en væsentlig faktor. Når venstre i dag fremsætter dette forslag, skyldes det altså ikke, at vi ikke er opmærksom på, at der også er andre problemer for de små næringsdrivende. Vi håber imidlertid, at forslaget vil kunne yde et bidrag til en lidt mere menneskelig tilværelse for mange mindre erhvervsdrivende, ikke alene for de erhvervsdrivendes egen skyld, men i høj grad også for forbrugernes.

Et væsentligt led i venstres politik for det, vi har kaldt det nære samfund, er at bevare serviceniveauet i lokalsamfundet. Hvad enten det drejer sig om nærbutikken i byområdet eller håndværkeren og den mindre butik i landdistrikterne, er alle disse med til at yde et værdifuldt bidrag til det lokale samfund.

Jeg tror, de fleste mennesker ved, hvad det betyder for dem, når de på døren til den lokale butik ser et skilt med ordene „Ferie-lukning“ „Lukket på grund af sygdom“, for slet ikke at tale om, når der står „Forretningen er totalt lukket“. I alle tilfælde be-

tyder det længere afstand til de daglige fornødenheder. For ældre og handicappede er dette et særligt problem, men for den femtedel af befolkningen, der bor i landsbysamfund eller i endnu tyndere befolkede egne af landet, kan situationen vise sig at være endog særdeles alvorlig.

Et kedeligt, men særdeles aktuelt eksempel på lokalbutikkens betydning og nødvendighed viste sig i Midt- og Nordjylland under de seneste ugers voldsomme snefald.

Fra mit partis side er vi åbne over for den konkrete udformning af forslaget. Det er rigtigt, som flere har gjort opmærksom på, at der kan være grund til at se på denne udformning. Forudsætningen for, at de næringsdrivende kan være trygge ved en vikar afløsningsordning, er jo, at vikaren er kvalificeret, hvilket først og fremmest betyder branchekendt, og at den pågældende forholdsvis gnidningsløst kan træde ind i den erhvervsdrivendes sted. Det er naturligvis rigtigt, at dette først og fremmest lader sig gøre inden for deciderede butiksfag, men der er ingen tvivl om, at også inden for håndværksfag vil der i flere brancher vise sig en mulighed herfor, jeg tænker bl.a. på butikshåndværksfag som slagtere og viktualiehandlere, bagere, konditorer osv.

Jeg vil gerne sige til de indvendinger, der har været specielt fra handelsministerens side, at det er rigtigt, som ministeren gør opmærksom på, at der ikke er en enig opbakning, men jeg synes, ministeren skylder at gøre opmærksom på, at der trods alt er en stor gruppe af mindre virksomheder og deres organisationer, som går ind for dette forslag.

Ministerens påpeger, at der vil være tale om et vanskeligt administrationsarbejde i denne sag, men efter min opfattelse vil det ikke få de administrative konsekvenser, ministeren påpeger. Det, der her er tale om, er et ganske lille beløb, og jeg forstår egentlig ikke, at fremskridtspartiets ordfører kunne svinge sig op til de store finanspolitiske armbevægelser, når vi her taler om et beløb på 200.000 kr., som vil kunne give så overordentlig positive virkninger for en stor gruppe mennesker i dette samfund.

Jeg er som sagt glad for den positive tilslutning, som en række ordførere har givet

[Hovmand.]

under behandlingen her, og jeg håber på et positivt udvalgsarbejde.

Glensgård (FP):

Vi skal selvfølgelig ikke nu debattere forslaget i enkeltheder — det kan jeg høre på hr. Hovmand at han heller ikke er interesseret i — selv venstre var klar over, at man ikke kunne klare det problem, vi nu var kommet til, nemlig at vi måtte sige nej til håndværkere på nuværende tidspunkt.

Men jeg vil gerne lige sige til hr. Ingomar Petersen, at når vi ikke vil være med til dette forslag, er det, fordi det er en belastning, og enhver økonomisk belastning er der kun produktionen til at betale, og det vil altså sige, vi tager fra den ene og giver til den anden, men der er administrationen imellem. Det er ganske vist små beløb, men de små beløb skal også spares, og dér håber jeg da på, vi kan få det radikale venstre med, når vi skal til at diskutere de store besparelser.

Så vil jeg gerne lige sige til hr. Arnfast, idet hr. Arnfast formentlig har misforstået en hel del af fremskridtspartiets politik — i hvert tilfælde om vores syn på de små partier — at såfremt CD finder, dette er et forslag, de absolut ønsker at komme ind at diskutere, er der altid en udvalgsplads åben til centrum-demokraterne. Centrum-demokraterne har endnu aldrig gået forgæves hos fremskridtspartiet, og vi skal gerne hjælpe også de små partier, så længe de er her — vi håber, de bliver her — til at komme med i udvalgsarbejdet; de skal ikke føle sig sat udenfor.

Arnfast (CD):

Må jeg i anledning af det sidste sige tak til fremskridtspartiets ordfører, men hvad hjælper det, at vi træder ind i udvalget, hvis vi ikke kan overbevise fremskridtspartiets folk om, at her kan de støtte de mindre næringsdrivende? Hvis vi kan være sikre på det, deltager vi gerne i det arbejde, selv om vi kun er 4 i salen.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg vil gerne sige til hr. Glensgård, at det er da mægtig pænt af fremskridtspartiet at ville hjælpe de små partier. Jeg tror ærligt talt, fremskridtspartiet selv havde mere hjælp behov med hensyn til at få nogle for-

nuftige synspunkter, når det drejer sig om det mindre erhvervsliv i dette land.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Hr. Haunstrup Clemmensen havde et enkelt spørgsmål til mig, som giver mig anledning til at gå op, ellers tror jeg, det er rigtigt, at dette forslag er overordentlig velegnet til en grundig behandling i et udvalgsarbejde. Hr. Haunstrup Clemmensen spurgte, om jeg kunne bekræfte, at der var forskel på tilskudsordninger inden for landbrug og inden for byerhverv, og det kan jeg. På den anden side vil jeg gerne understøtte, at en sammenligning meget let bliver overordentlig uretfærdig, fordi der også er tale om forskellige ordninger med forskelligt sigte.

Det er rigtigt, at der er forskellige konsulentordninger inden for landbrug og byerhverv, der har forskellige tilskudsprocenter. Der er også tale om forskellige tilskudsordninger til landbrugsaktiviteter af delvis privat karakter og til byerhvervsaktiviteter af delvis privat karakter, men da de ikke er entydige, da de ikke har samme hensigt og målsætning, tror jeg, det er ørkesløst at gå ind i en diskussion om, hvorvidt det ene erhverv diskriminerer det andet på dette område.

Derimod vil jeg godt have lov at sige, at skal man diskutere tilskudsprocenter til konsulentordninger, er det min bedste vurdering, at en fifty-fifty-løsning, en løsning, hvor man deler halvt om omkostningerne mellem erhvervet selv og samfundet, sådan som man gør det i byerhvervenes konsulentordninger, er en rigtig ordning og en ordning, som vi har lov at sige har fungeret fornuftigt og fortsat gør det.

Så skal jeg sige til hr. Hovmand, at jeg håber, det stod helt klart for ham, at det sociale aspekt, som venstre har rejst i denne sag, respekterer vi og forstår vi — det er bekræftet af mig, og det er bekræftet af mit partis ordfører — vi er blot tilbøjelige til at tro, at den løsning, der forelægges her af venstre, ikke blot er en ikke rigtig praktisk løsning, men meget let kan komme til at fungere som en skinløsning, der lukker et problem inde, der derefter aldrig finder sin grundigere behandling og endegyldige løsning.

Må jeg i den forbindelse sige, at der vist

[Handelsministeren.]

ikke er megen tvivl hos de fleste partier i denne sal om, at vi i dette folketing har en forpligtelse til at søge at fjerne utilsigtede og ulovhjemlede diskriminationer af mindre virksomheder, der utvivlsomt kommer til at foregå i praksis, simpelt hen fordi virksomheden er så lille, at den ikke kan udnytte det apparatur og de muligheder, den store kan. Det får vi nye muligheder for at drøfte i løbet af få uger i denne sal, og det har vi løbende mulighed for at drøfte i det udvalg, der netop beskæftiger sig med erhvervsproblemerne. Disse drøftelser deltager vi også fortsat meget gerne i, men vi har ikke den store tiltro til det konkrete forslags værdifuldhed i dets nuværende formulering.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Hovmand*) (V):

Jeg er glad for ministerens sidste oplæg, der jo trods alt var lidt mere positivt end hans første næsten totale afvisning.

Jeg er også glad for hans tilsagn om accept af forståelse for disse mindre butiks- og håndværksvirksomheders sociale problemer. Ministeren taler om, at dette vil være en skinløsning, ja, han kan naturligvis godt have den opfattelse af problemet, men hvis han har læst — hvad jeg går ud fra han har — den rapport, som De Danske Handelsforeningers Fælles-Organisation har afgivet, og som fremkom her i sommer og blev sendt til samtlige medlemmer af dette ting, vil han have en helt klar opfattelse af, at der virkelig er et behov og et varmt udtalt ønske blandt de mindre næringsdrivendes organisationer for at få gennemført en sådan ordning. Om det så er en skinløsning eller ikke, ved jeg ikke, men der er i hvert fald ingen tvivl om, at der både er et behov og et ønske for det i store dele af denne gruppe.

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Blot for en ordens skyld skal jeg understrege, at jeg naturligvis har følt mig forpligtet til at behandle venstres forslag til folketingsbeslutning så seriøst, at jeg har rettet henvendelse til de erhvervsorganisationer, der kunne tænkes at være inddraget, og har modtaget svar fra Industrirådet, fra De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, fra Håndværksrådet, fra Dansk Textil Union, fra De Danske Handelsforeningers

Fælles-Organisation, fra Landsforeningen af Detail-Mælkehandlere i Danmark og fra Grosserer-Societétet. Jeg føler mig overbevist om, at en række af disse organisationer ved foretræde for det udvalg, der skal behandle dette lovforslag, selv vil redegøre for deres holdninger, men jeg mener altså at være i besiddelse af et temmelig godt grundlag for den vurdering, jeg hidtil har givet, også vurderingen af, at dette i højere grad er et socialt end et erhvervspolitisk spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om leje. (Om retten til at holde mindre husdyr) [af Jens Møller m.fl.].
(Lovforslag nr. 88. Fremsat 20/11 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Boligministeren (*Helge Nielsen*):

Forslaget er en genfremsættelse af det forslag, som kristeligt folkeparti allerede fremsatte den 20. februar sidste år. Det går ud på, at lejere får ret til at holde mindre husdyr, når dette kan ske uden ulempe for ejendommen og dens beboere. Som noget nyt er indføjet en regel, der giver boligministeren beføjelse til i samråd med Dyreværnsforeningens Fællesråd og Dansk Kennelklub at bestemme, hvilke dyr og hvilke hunderacer lejerne skal have ret til at holde.

Jeg har allerede ved første behandling af det tidligere fremsatte forslag givet udtryk for, at jeg er tilhænger af, at lejerne i de enkelte udlejningsejendomme skal kunne bestemme, om der skal være ret til husdyrhold i ejendommene.

Der er nu i lighed med, hvad der i flere år har været gældende i det almenyttige boligbyggeri, indført beboerdemokrati i private udlejningsejendomme med mere end